

Yeni İlköğretim Programları ve Kitapları (1-5. sınıflar) Neler Getirmiş Neler Götürmüştür?

Prof. Dr. Nuray Senemođlu
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
profdrnuray@gmail.com

Neler Getirmiştir?

- **Öğretmenlere ve uzmanlara 'baş dönmesi'**
- *Program Geliştirme bilim alanına ne dediği belirsiz kavramlar*
- **Velilere performans ödevleri**
- *Çocuklara bulanık suda balık avlamayı gerektiren bedava kitaplar*
- **Öğretmenlere fotokopi borcu**
- *Eğitim sistemine anlamsız çeviri ve kötü taklit*

Yeni Programın İddiası ve Sloganı:

“Bu Program, Cumhuriyet Döneminde geliştirilmiş

- ‘ilk reformcu’,
- ‘yapılandırmacı-yapılandırıcı’,
- ‘aktif öğrenme’yi sağlayan bir program” olarak sunulmaktadır.

Acaba Öyle midir?

Bu eğitim ortamlarında etkili öğrenme (aktif öğrenme) gerçekleşebilir mi?

Yanda 1500 kişilik bahçesiz ilköğretim okulu binasını görüyorsunuz

İlk reformcu program demek mümkün müdür?

- Bu programda öne sürülen **yapılandırmacı eğitim ilkeleri**, adı yapılandırımacılık olmasa da 16-21 Temmuz 1921 **Birinci Maarif Kongresinden** beri tüm programlarda (1924, 1926, 1936, 1948, 1968 ve diğerleri) dillendirilmiş;
- **Uygun eğitim ortamları** düzenlenmesine **Cumhuriyetin ilk** yıllarında özen gösterilmiştir.

KANIT:

Atatürk 1923'te Eskişehir'de yaptığı bir toplantıda geleneksel eğitimle ilgili şu saptamayı yapmıştır:

“Bundan önce her maarif nazırının bir eğitim programı vardı....

- Geleneksel eğitim yöntemleri **yaratıcılığı engelleyici** niteliktedir.
- Sadece **ezberciliğe** dayanmaktadır.
- Bu durum ise **yapıcı ve yaratıcı nesillerin** yetişmesini **sağlamaktan uzaktır.**
- Eğitimimizin amacı; **kendini, hayatı bilmeyen**, her konuda **yüzeysel bilgi sahibi tüketici insan** yetiştirmek olmuştur.” der ve devam eder:...

- “**Bundan sonra eğitimde izlenecek yol, her an değişmeyen belirli çizgisi olan eğitimidir.**
- **Bu eğitimden amaç, bilgiyi insan için bir süs,uygar bir zevk olmaktan çok, maddi hayatta başarı sağlayan pratik ve işe yarar bir araç haline getirmektir.**
- **İlk ve orta öğretim mutlaka insanlığa, medeniyetin gerektirdiği bilim ve tekniği versin fakat o kadar pratik ve zevkli versin ki çocuk okuldan çıktığı zaman aç kalmaya mahkum olmadığına emin olsun.**

“Öğretimde deneye, uygulamaya, yaparak yaşayarak öğrenmeye dayanan ve hayatta geçerli bilgileri veren aktif bir öğretim sistemi uygulama” 1924 İlkokul programından beri her programın temel ilkesi olmuştur.

“...**Uygulamaya dayanan yaygın bir eğitim-öğretim için** yurdun önemli merkezlerinde çağdaş kitaplıklar, çeşitli bitki ve hayvanları içine alan bahçeler, konservatuarlar, atölyeler, müzeler, galeriler, sergi salonları kurmak gerekli olduğu gibi ilçe merkezlerine dek bütün yurdun basımevleriyle donatılması gerekmektedir.”(Atatürk, 1 Mart 1923, TBMM açış konuşması).

- **Yapılandırmacılık en etkili olarak hangi kurumlarda işe koşulmuştur?**

KÖY ENSTİTÜLERİNDE ve bu kurumlardan yetişmiş öğretmenlerin okullarında.

Çünkü;

- PROGRAMda dersler gerçek anlamda BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞtir.
- Öğretme-öğrenme ortamları bilginin doğasını öğrenmeyi sağlayacak şekilde düzenlenmiştir.
- Gerçek koşullarda öğrenme (iş başında öğrenme) temel ilkedir. (***Okul yaşamın kendisidir.***)
- Öğretmenler, öğrenmeye rehberlik etmekte; ***üst düzey düşünme becerilerinin en etkili şekilde işe koşulması*** için gerekli ÖĞRETME-ÖĞRENME ortamları düzenlenmektedir.

***O HALDE BU PROGRAMA
CUMHURİYET TARİHİNİN İLK
REFORMCU PROGRAMI
DEMEK MÜMKÜN MÜDÜR?***

Bu Program Yapılandırmacılığa İyi bir Örnek midir?

Programın yapılandırmacı olabilmesi için

- **konu alanlarının anlamlı bir biçimde bütünleştirilmesi gerekir.**

İnceleme gezileri

- Dokuma yapan örgü atölyeleri
- Giysi atölyeleri
- Giysilerin sergilendiği müzeler
- Kumaş dokuma fabrikaları

Fen Bilgisi

- Lif türleri
- Lif türlerinin test edilmesi
 - Isıtma, dayanıklılık
 - Islaklık, kuruma zamanları bakımından
 - Yıkama, leke çıkarma

Beden Eğitimi

- Yaratıcı Dans
- Halk Oyunları

Sosyal Bilgiler Tarih ve Coğrafya

- Her mevsime uygun giysiler
- Farklı iklimlerde giyilecek giysiler
- Ulusal giysilerimiz (tarihsel süreçte folklorik giysiler)
- Çeşitli bölgelere ait halk oyunları giysileri
- Osmanlı'da giysiler
 - Padişah giysileri
 - Halk giysileri
- Cumhuriyet dönemi giysiler
 - Atatürk'ün giysileri ve giyiniş biçimi
 - Halk giysileri (spor, kostüm, tören giysisi gibi)
- Bebek, çocuk, yetişkin giysileri
- Çizgi kahraman giysileri
 - Süperman, örümcek adam gibi

Matematik

- Gruplama
 - Cinsiyet farklılıklarına göre ve her iki cinsin birlikte kullandığı giysiler
 - Üniformalar.
 - Spor giysiler.
 - Koruyucu giysiler
- Alan,
- Simetri
- Uzunluk ölçülerine göre sıralama
 - Stillere göre grafik ve tabloda gösterme

Resim ve Elişleri

- Model oluşturma
 - Boyama, baskı, materyal tasarımı.
 - Kolaj çalışmaları
- Giysi tasarımları
 - Şapkalar
 - eldivenler
 - etekler, elbiseler,
 - Şort ve pantolonlar
 - Ayakkabılar
 - Düğmeler ve aksesuarlar
- Giysi dükkanı

Müzik

- Giysilerle ilgili çocuk şarkıları

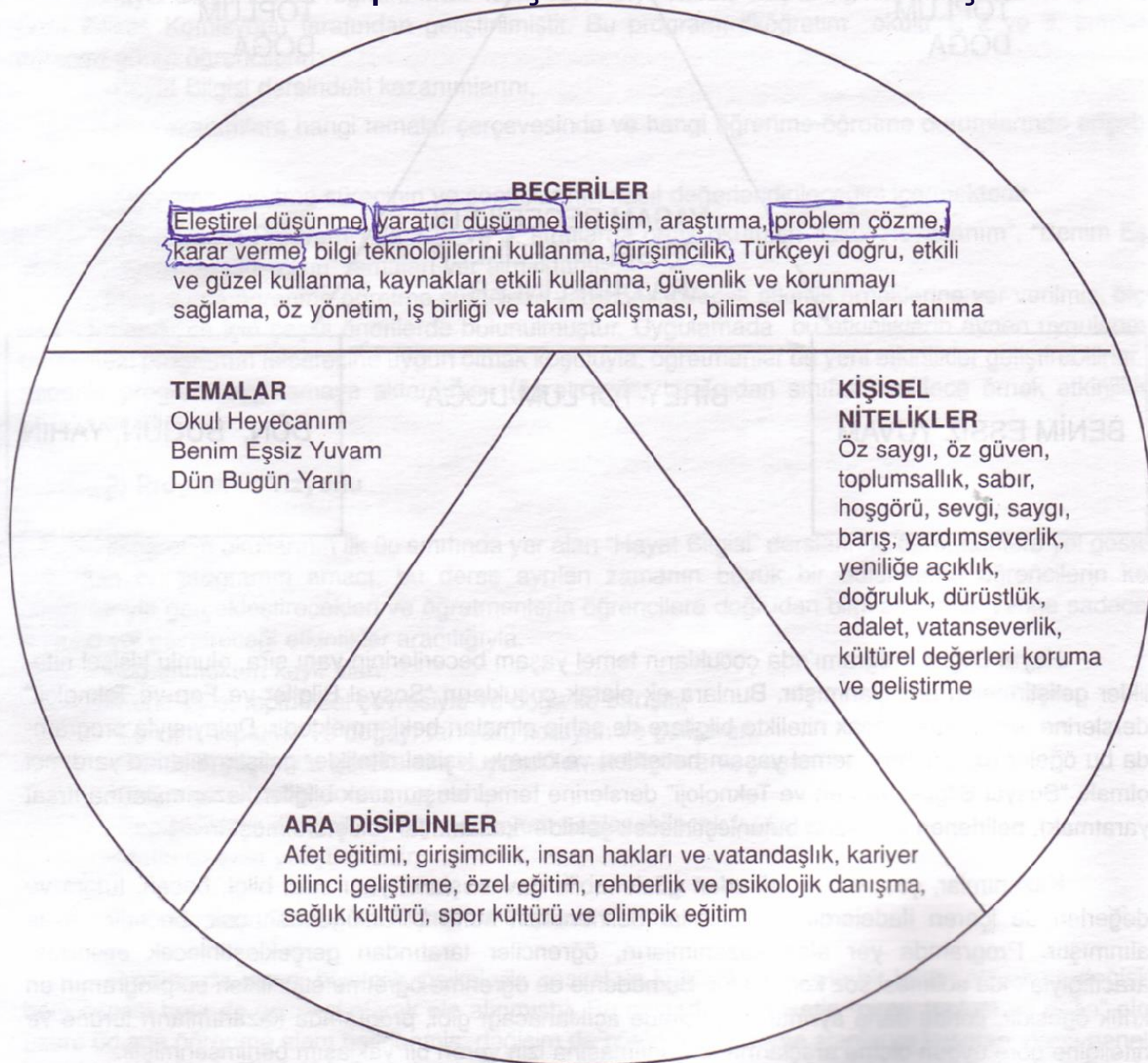
Türkçe

- Reklamlar
- Esrarengiz şapka – ayakkabı öyküleri
- Sinderella
- Giysilerle ilgili öyküler, drama, şiir.
- Kırmızı şapkalı kız

GIYSİLERİMİZ

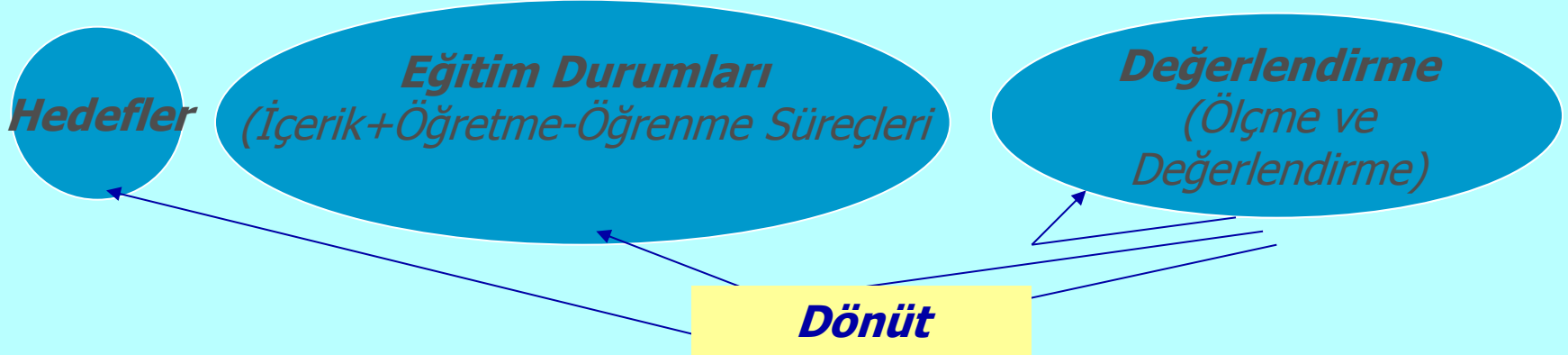
- **Oysa** söz konusu programlar, konu alanlarını bir **tema** etrafında **bütünleştirmeyip öğretmene** “**şu ‘öğrenme alan’ındaki şu ‘kazanımla’ ilişkilendir**” gibi emirler vermektedir. **(Bu dersler ve konular arası ilişkilendirmeleri öğretmenler geleneksel programlarda da yapmaktaydı)**

Hayat Bilgisi dersinde Öğrencilerin geliştirmeleri beklenen beceriler, kişisel nitelikler, temalar ara disiplinlere ilişkin 'kazanımlar' özetlenmiştir:

Bu Program, “Program Geliştirme ve Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme” Kavram ve İlkelerini **yanlış kullanma; kavram karmaşasına neden olma ve sonuç olarak “Ben yaptım oldu” anlayışına iyi bir örnektir.**

Programın Ögeleri

Hangi kavramlar yanlış kullanılmıştır?

- Hedef “Kazanım”
- Öğretme-öğrenme süreçleri (Öğrenme alanları ve ara disiplin kavramları uydurulmuş)
- Yapılandırmacılık...
- Ürün ve süreç değerlendirme
- Performans değerlendirme

- “Öğrenciler, bu dersin sonunda aşağıdaki kazanımları kazanacaklardır.”

Bu cümle Türkçe açısından doğru mudur?

KAVRAM KARMAŞASINA İYİ BİR ÖRNEK!!!!

- MEB Hayat Bilgisi
1. Sınıf Öğretmen
Kılavuz Kitabı

*Yapılan her etkinlik
Öğretme-Öğrenme
Sürecinin bir parçası
değil midir?*

DEĞERLENDİRME

Kitabımızın son bölümünde,
A, B, C teması içinde
kullanacağınız formlar
toplu olarak bulunmaktadır.

Merhaba öğretmenim!
Ben Zeytin. Benimle birlikte
öğrencilerinizin ilgisini çeke-
cek ve kitaptaki etkinliklere
yönlendireceksiniz.

ETKİNLİK

Ders kitabı sayfasından yararlanarak gerçekleştireceğiniz, etkinlikleri belirtir.

ETKİNLİK

Kazanımı gerçekleştirmek için işleniş süreci içerisinde yapılacak etkinlikleri belirtir.

ETKİNLİK

Çalışma kitabındaki resimli testin sorularını okuyunuz.
Öğrencilerinize resimlere bakarak, doğru cevapları işaretlemelerini söyleyiniz.

ALTERNATİF ETKİNLİK

Sınıfınızın özelliklerine ve işleniş sürecinizdeki zamanın durumuna bağlı olarak, uygulayabileceğiniz alternatif etkinlikleri belirtir.

Süreç

Bir kısım etkinlikte uygulama basamaklarını belirtir.

DEĞERLENDİRME

Öğrenme ve öğretme sürecinin başarıya ulaşmış olmadığını tespit edeceğimiz bölümdür.

YARDIMCI KAYNAKLAR

Kazanımı gerçekleştirenken kullanabileceğiniz farklı etkinliklerin ve kazanımla ilgili değişik bilgiler alabileceğimiz kaynakları belirtir.

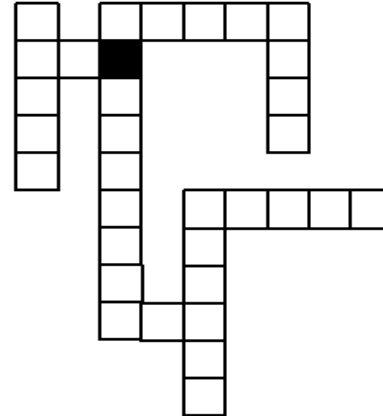
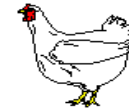
Notlarım:

Kazanımla ilgili gördüğünüz kısa bilgileri, hatırlatmaları, önemli bulduğunuz kısımları yazmanız için ayrılan bölümdür.

DERS	: Türkçe
SINIF	: 3
YAKLAŞIK SÜRE	: 15 dakika
ÖĞRENME ALANI	: <u>Okuma</u>
KAZANIM	: Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirir.
BECERİLER	: Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma
ARAÇ, GEREÇ, ORTAM:	Çalışma kağıdı

SÜREÇ

- ◆ Aşağıda resimleri verilen hayvanların adlarını bulmacada uygun olan yerlere yazınız.

DEĞERLENDİRME

1. Kelimelerin yazımını kontrol ediniz.
2. Bulmacada hangi ipuçlarından yararlandığınızı sorunuz.

**Bu etkinlik YAZMA etkinliği mi
OKUMA etkinliği midir?**

**SÜREÇ etkinliği okumayı ÖĞRENME-
Etkinliği mi yoksa
ÖLÇME etkinliği midir?**

ADI: MÜMKÜN MÜ?

DERS	: Türkçe
SINIF	: 3
YAKLAŞIK SÜRE	: 25 dakika
ÖĞRENME ALANI	: Okuma
KAZANIM	: Okuduklarında duygusal ve abartılı öğeleri belirler ve sorgular.
BECERİLER	: Eleştirel düşünme, karar verme.
ARAÇ, GEREÇ, ORTAM:	Çalışma kâğıdı

SÜREÇ

Aşağıda verilen cümlelerden hangisi veya hangileri duygusal ya da abartılı öğeler içermektedir? Belirlediğiniz öğelerin altını çiziniz, cümleye duygusallık mı ya da abartı mı kattığını cümlenin karşısında verilen yay araç içine yazınız.

- ◆ Dedemin 200 yaşında olduğunu söylüyorlar. (.....abartı.....)
- ◆ Annesini görünce ağlamaya başladı. (.....)
- ◆ Maçta arkadaşım sakatlanınca çok üzüldüm. (.....)
- ◆ Geçen gün ayı kadar bir köpek gördüm. (.....)
- ◆ Yaşlı amca çok üzgün görünüyordu. (.....)
- ◆ Güzel havalarda içimden hep şarkı söylemek geliyor. (.....)
- ◆ 10 yaşındaki arkadaşım 50 numara ayakkabı giyiyor. (.....)
- ◆ Türkçe sınavı sonucunu öğrenince sevinçle haykırdı. (.....)
- ◆ Amcam beş yüz kilogramlık bir yükü bir hamlede kaldırdı.(.....)
- ◆ Kalabalığın önüne gkınca utanandan kulakları kızardı. (.....)

DEĞERLENDİRME

1. Öğrendilerinizden, benzer örnekler bulmalarını buldukları örneklerdeki duygusal ve abartılı öğeleri belirlemelerini isteyiniz.
2. **İzledikleri reklam, film, çizgi film ve diğer televizyon programlarında duygusal ve abartılı öğelerle karşılaşmış ve karşılaşmadıkları hakkında konuşunuz.**
3. Eşleştirmelerin doğruluğunu kontrol ediniz.

Bu bir OKUMA metni midir?

Yine Aynı HATA!!

Süreçte verilen etkinlik öğrenmeye değil, öğrenilenleri ölçmeye dönüktür.

- **Yapılandırmacılık** “Öğretmeye değil, öğrenmeye önem verir.”(Hayat Bilgisi Ders Programı Hakkında) ifadesi yer almaktadır.

GERÇEKTEN ÖYLE MİDİR?

**ÖĞRETMEYE önem vermediğinizde ÖĞRENME
gerçekleşebilir mi???**

İşte Öğretmeye (Öğrenmeye rehberlik etme) Önem Vermeyen Bir Sınıf Daha!!!

Öğretmeye önem verdiğinizde **Öğrenme** işte böyle gerçekleşir

**ÖĞRETMEYE önem verirseniz ÖĞRENMEYİ
sağlarsınız**

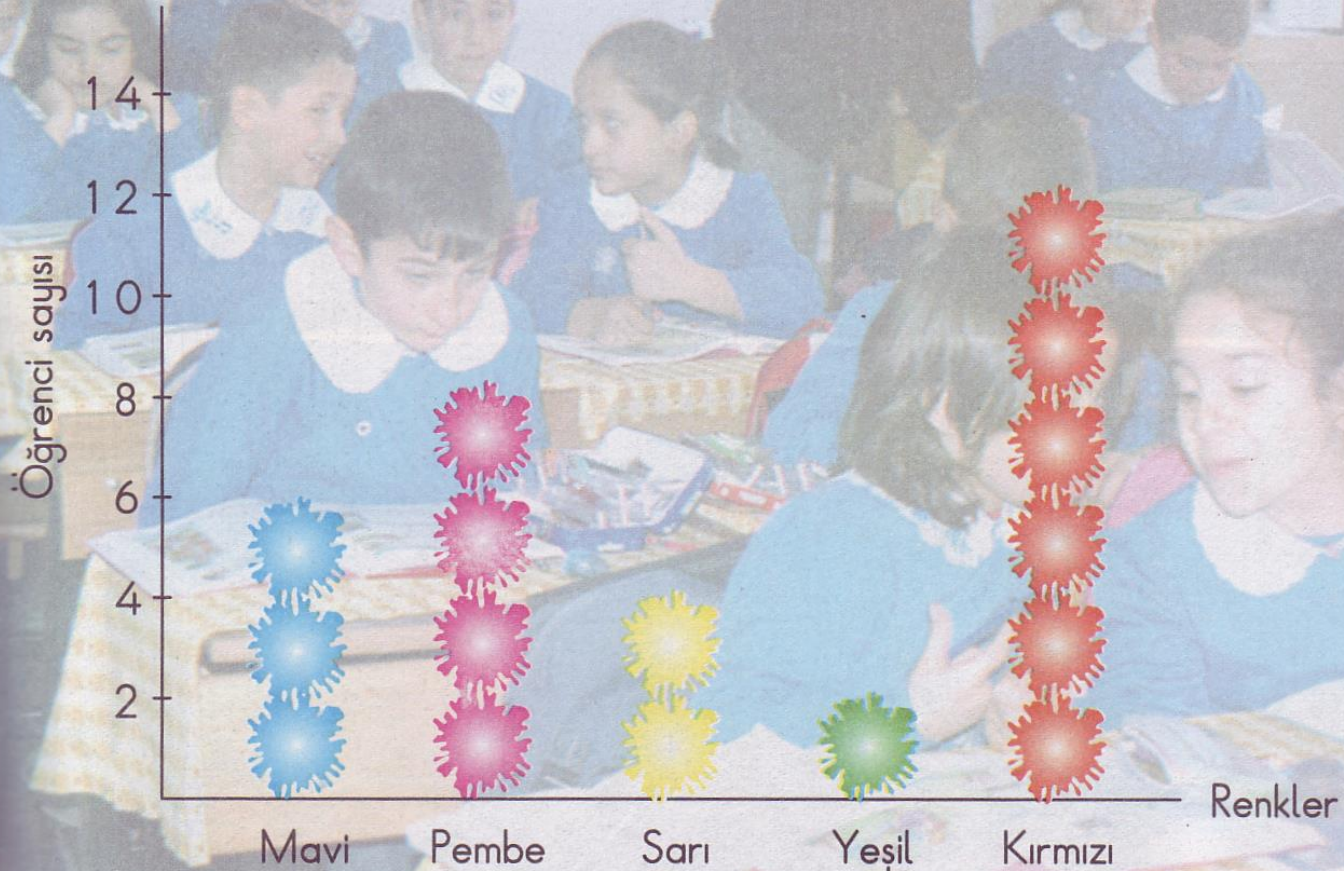
Yapılandırmacılık, **bireyin bilginin doğasını doğru olarak yapılandırması ve bilgiyi üretebilecek şekilde anlamlandırabilmesidir.**

Acaba bizim Cumhuriyet Tarihinin Reformist Programları!!! bu işi ne derece gerçekleştirmektedir?

Bilginin doğası böyle yapılandırılır

2. Grafik: Aşağıdaki grafikten yararlanarak soruları yanıtlayınız.

Grafik: Sınıfımızda En Çok Sevilen Renkler

Not Her kutu 2 öğrenciyi göstermektedir.

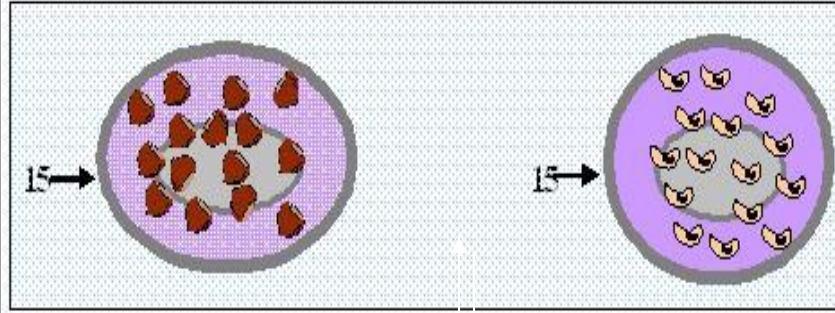
- High/Scope Program yaklaşımının uygulandığı bir anaokulu: Çocuklar ne yapacaklarını kendileri planlar.

“Sayılar Öğrenme Alanı” (İlköğretim 1. Sınıf Matematik Programı)

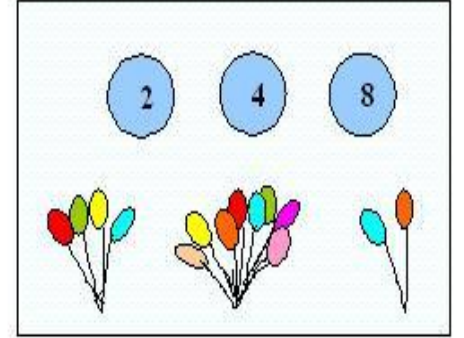
5. 20'ye kadar olan bir sayıya karşılık gelen çokluğu belirler.

20'ye kadar olan bir sayıya karşılık gelen çokluğun fark nesnelere oluşturulabileceği vurgulanır.

Sayılarla balon gruplarını eşleştiriniz.

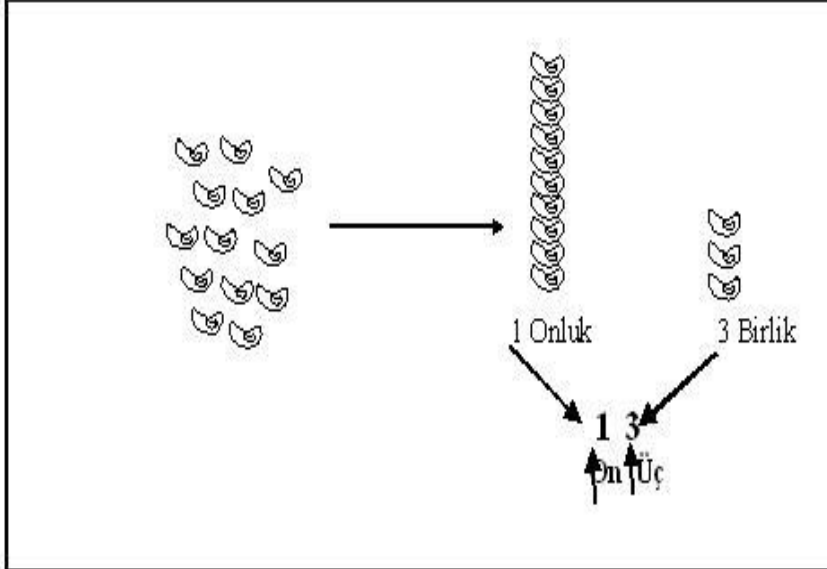
Bu etkinlik çocuklarda yanlış kavramlar oluşmasına neden olmaz mı?

“Sayılar Öğrenme Alanı” (İlköğretim 1. Sınıf Matematik Programı)

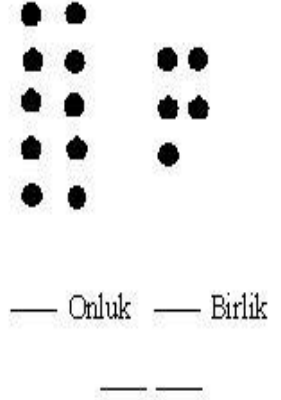
5. Miktarı 10 ile 20 arasında olan bir grup nesneyi, onluk ve birliklerine ayırarak gösterir, bu nesnelere karşılık gelen sayıyı rakamlarla yazar ve okur.

 Verilen nesnelerin 10 tanesinden bir onluk oluşturulur. Kalan nesneler birlikler grubu olarak adlandırılır. Birliklerin sağda, onlukların solda gösterilmesinin gerekliliği vurgulanır.

Bulunan sayının, sözlü okunuşu ile rakamlarla ifade edilişi arasındaki ilişki vurgulanır.

 Aşağıda boş bırakılan yerleri doldürünüz ve karşılık gelen sayıyı yazınız.

Çocuk bu yolla deste bozmayı anlamlı bir biçimde öğrenebilir mi (yapılandırabilir mi)?

Çocuklar **Binlik, Yüzlük, Onluk ve Birlikleri** böyle bir materyalle daha kolay **yapılandırmaz mı?**

Deste Bozmayı öğrenen çocukları görüyoruz

$$\frac{16}{4} = \frac{4}{1}$$

3.3. TAHMİN VE ZİHİNDEN TOPLAMA

ALİŞTIRMALAR VE PROBLEMLER

1. Demet ailesinin yaptığı son alışveriş fişini inceleyiniz. Buna göre;

a. Çayla birlikte 1 kg da şeker alınsaydı 650 YKr ödenecekti. 1 kg şeker kaç YKr'dir?

b. Domates ve diş macunu için ödenen toplam fiyatı tahmin ediniz. Tahmininizi işlem yaparak kontrol ediniz.

c. Geçen haftaki alışverişte 38 YTL ödenmişti. İki haftalık harcamalarının toplamını zihinden hesaplayınız.

ç. Marul ve patatese ödenen tutar, çaya ödenenden ne kadar azdır?

d. Bu alışverişte 5 kg'lık sıvı yağ alınsaydı 59 YTL ödenecekti:

$$\begin{array}{r} 47 \\ + \square\square \\ \hline 59 \end{array} \text{ veya } \begin{array}{r} 59 \\ - \square\square \\ \hline 47 \end{array} \rightarrow \text{Yağ için ödenen miktar ne kadardır?}$$

Bu işlemlerde izlenen yöntemleri ve aralarındaki ilişkiyi açıklayınız.

OKAN GIDA		
TARİH	14.01.2005	
FİŞ NO:	007	
SAAT	11.45	

ÇAY	1 PAKET	350 YKr
BALIK	2 KG	5 YTL
ZEYTİN	1 KG	7 YTL
PEYNİR	1 KG	6 YTL
DOMATES	3 KG	175 YKr
MARUL	2 ADET	1 YTL
PATATES	4 KG	2 YTL
DIŞ MACUNU	1 ADET	325 YKr
DETERJAN	5 KG	15 YTL
PEÇETE	4 PAKET	3 YTL

TOPLAM	47 YTL	

TEŞEKKÜR EDERİZ.		

- Matematik 3. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı

Neyi tahmin edecek?

"Domates(175) ve diş macunu(325) için ödenen toplam fiyatı tahmin ediniz" diye soruyor. Oysa sorusu tahmin etmek değil, zihinden toplama yapmaktır.

Öğretmen kılavuz kitapları, ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarında

- bilimsel bilgi hatalarının yanında
- çocukların gelişim ve öğrenme özelliklerine uygun olmadığı,
- estetik duygularının gelişimine katkıda bulunmadığı,

Kısacası her bakımdan özensiz hazırlandığı görülmektedir.

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA kitabında
ÖĞRETMENE yönerge
verilmektedir

Hayatı Öğrenmek

Çalışma kitabında; zihinsel yetenek ve kişiliği geliştirmeye yönelik etkinliklerle, yaşam süreci içindeki olaylar ve olgular vurgulanmaktadır.

Etkinlikler uygulanırken şunlara dikkat ediniz:

1 Öğrencinin tepkilerine göre yönlendirmeler yapınız.

2 Öğrencilerin farklılıklarını ve girşimlerini destekleyici olunuz.

3 Bir soru sorduğunuzda, olası bir cevap üzerinde düşünmeleri için, yeterince bekleme süresi tanıyınız.

4 Öğrencilerin sizinle ve diğer öğrencilerle etkileşim kurmasını sağlayınız.

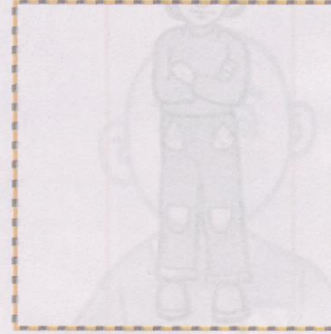
5 Başarıda öğrenme düzeyinin önemini unutmayınız.

6 Tepkilere göre yönlendirmeler yapınız.

Duyguların Yüzleri Var

1. Tablo'daki yüz ifadelerini kesiniz, taklit ediniz.

Uygun yerlere yapıştırınız.

Sevinçli

Öfkeli

Üzgün

1. Tablo Sayfa 110

Hayat Bilgisi 1. Sınıf
Öğrenci Çalışma Kitabı

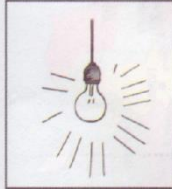
Keselim, Yapıştıralım

1. Tablo

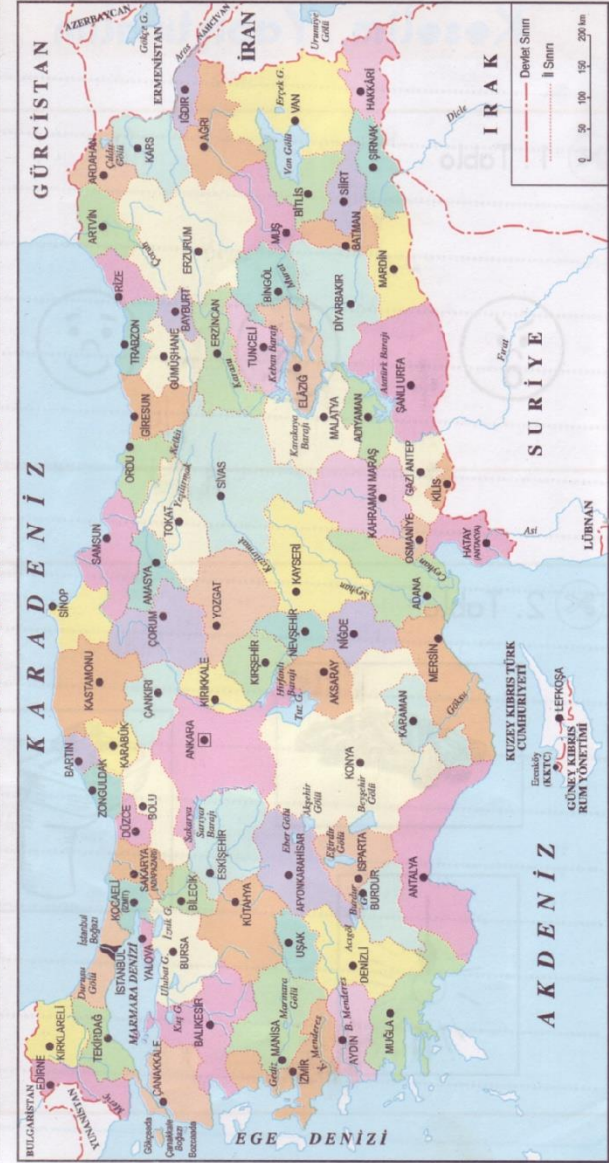
ÇK
s. 16

2. Tablo

ÇK
s. 32

TÜRKİYE HARİTASI

Hayat Bilgisi 1. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı

- Bu resimlerde **neyin doğru**
neyin yanlış olduğunu siz
yetişkinler **bulabildiniz mi?**
Ben şahsen bulamadım

Afiyet Olsun!

1. Doğru olanı bulunuz, işaretleyiniz. ⊗

2. Yanlış olanı bulunuz, işaretleyiniz.

3. Doğru olanı bulunuz, işaretleyiniz.

Hayat Bilgisi 1. Sınıf Ders Kitabı

- Acaba çocuğun çatal tutan eli bileğine zank ile mi yapıştırılmış ne???
- **Siz yetişkinler çocuğun kullandığı araç gereçlerin neler olduğunu belirleyebildiniz mi???**

Sonuç olarak, bu program ve kitaplarla ülkemizin zaman, emek ve parası boa harcanmaktadır...

DOSTLAR ALIŐVERIŐTE GÖRSÜN!!!